

Motion till riksdagen

1989/90:Kr235

av Ingrid Ronne-Björkqvist och Carl-Johan

Wilson (båda fp)

Ett landsarkiv i Jönköping

I arkivutredningens betänkande "Öppenhet och minne" (SOU 1988:11) nämns Jönköping som tänkbar ort för ett nytt landsarkiv. Utredaren anger en rad faktorer, som skall vara avgörande vid val av ny etableringsort.

Vi motionerade i detta ärende under riksmötet 1988/89. Riksdagen avslög motionen med motivering att pågående beredning av arkivutredningens förslag skulle inväntas (Betänkande KrU 89/90:18). För att vår uppfattning om lokalisering av landsarkivet skall vara aktuell när ärendet behandlas efter den av KrU nämnda beredningen, väckes denna motion.

Enligt vår uppfattning uppfyller Jönköping alla de i utredningen nämnda förutsättningarna. Därtill kommer ytterligare fakta som talar för Jönköping och som inte framgår av utredningen.

Jönköping är redan nu en etablerad "arkivstad", med ett stort antal både offentliga och enskilda arkivbildare. Där finns t.ex.: Folkrörelsearkivet, Göta Hovrätts arkiv (det bäst bevarade hovrättsarkivet i landet), arkiv från statliga verk och regionala myndigheter, Jönköpings kommunarkiv (handlingar från samtliga kommuner och städer, som ingår i nuvarande Jönköpings kommun) samt landstingets arkiv (bl.a. sjukjournaler sedan 1777). Totala beståndet av handlingar från dessa arkiv beräknas till drygt 40 000 hyllmeter.

Arkiv hos vissa myndigheter i Jönköping har undantagits från gallring för att bevaras som typarkiv. När arkivutredningen föreslår Jönköpings kommun som intensivdataområde motiveras detta med att en rad typarkiv finns på orten. Det vore naturligt att förslaget om Jönköpings kommun som intensivdataområde kopplas samman med frågan om lokalisering av ett landsarkiv till kommunen. Enligt utredningen skall statligt arkivmaterial även i framtiden förvaras hos statlig myndighet. Det vore till stor nackdel för forskningen om statligt och kommunalt intensivdatamaterial splittras – t.ex. miljö- och hälsoskydds nämndernas grunddata om miljön och länsstyrelsernas naturvårdsdata. En förutsättning för att typarkiv och intensivdatamaterial från statliga sektorn skall kunna samordnas lokalt är att det finns ett landsarkiv på orten. Tre av de fyra län, som utredningen föreslår som intensivdataområden har landsarkiv.

I Jönköping arbetar på länsstyrelsens initiativ en arbetsgrupp för arkivfrågor. I gruppen ingår representanter för landstinget, Högskolan i Jönköping, kommunförbundets länsavdelning, Jönköpings kommun, Göta hovrätt,

folkröreslearkivet, läns museet samt länsstyrelsen. Arbetsgruppen har föreslagit att ett arkivcentrum inrättas i Jönköping. I en rapport har den dragit upp riktlinjer för verksamheten. Förutsättningarna är goda och intresset stort för att få en samordning av arkiv i länet med gemensamma lokaler i Jönköping. Det skulle bland annat underlätta marknadsföring av länets rikhaltiga men spridda arkiv till forskare, skolor på olika nivåer, hembygdsforskare, släktforskare osv.

Utbildningsväsendet är väl utbyggt i Jönköping med statlig och landstingskommunal högskola och flera gymnasier med rikt differentierad inriktning. Akademisk forskning på arkivmaterial från länet är omfattande. I länet finns också ett dokumenterat intresse för släkt-, hembygds-, emigrant- och "amatör"-forskning. Enligt Statens kulturråd tillhör Jönköping de fyra mest aktiva länen i landet när det gäller lån av mikrofilmade kyrkoarkivalier. Länet är också unikt p.g.a. sina många företag – både stora och små. Många företag har arkiv, som är av stort värde för ekonomisk, historisk, sociologisk, teknisk, arbetsmiljömedicinsk och lokalhistorisk forskning.

Fastighetskontoret i Jönköpings kommun har, på anmodan av länsstyrelsen, undersökt var ett landsarkiv lämpligen kan lokaliseras i kommunen. Flera alternativ, som uppfyller uppställda krav på utrymme för arkiv, forskning och administration, har presenterats. Förslagen omfattar både nybyggnad och ombyggnad.

Skälen är goda för att ett nytt landsarkiv placeras i Jönköping. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att ett nytt
landsarkiv bör placeras i Jönköping.

Stockholm den 19 januari 1990

Ingrid Ronne-Björkqvist (fp)

Carl-Johan Wilson (fp)

